

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, December' 23 dikán, 1823.

Spanyol Ország.

A' Király megújította Miniszteriumát, 's erre nézve következő Decré-tumokat adott ki: I. „Szolgálatom' java hozza magával, hogy megszűnjék azon időközbeli állapot, melly engemet arra bírt, hogy a' Régenség által kineveztetett Minisztereket elfogadjam. Szükséges, hogy a' különféle Miniszteri tisztségeket általánfogva olly férfiak töltsék-bé, kiket én magam választottam. Mellyre nézve meghatároztam, hogy a' Tengeri-Miniszterséget, mellyet ideig-óraig viselt eddig az Úr, ezzel elhatározólag az Úrnak adjam. Jónak láttam egyszersmind Marquis Casa Irujót első Státus-titoknoknak 's külső Miniszternek; Don Narciso de Herediát Spanyol Országi és Indiai Igazság Miniszterének; Gen. Major Don Jose de la Cruzot Hadi-Miniszternek 's Don Lopez Ballesteróst Finánczai tanácsom' tagját 's az adók' fő Igazgatóját Fináncz-Miniszternek nevezni ki. Az Úr ehez tartsa magát, 's közölje a' dolgot mind azokkal a' kiket illet.“ A' Palotában Dec. 2d. 1823d. Tulajdon kezével írta alá a' Király. Don L. Maria Salazarhoz. — II. „Hosszas tapasztalás által oktattatott és próbált férjfiút kívánván tenni (Castiliai) királyi tanácsom' fejévé, kiben a' béléltás és tapasztalás mellett a' Királyhoz való hűség, 's ezen fontos hivatal' viselésére megkívántató minden ügyesség is feltaláltassék, 's mind ezen tulajdonságok egyesülvén Don Ignacio Martinez de Vil-

lelában, jónak tartottam, hogy őtet Castiliai királyi tanácsom' Kormányzójaúl kinevezzen, melly tisztség, letévén az Infantadói Herczeg a' nevezett tanácsnak Elölülőségét, mostanában megüresült.“ A' Palotában Dec. 2d. 1823. Aláírta a' Király, tulajdon kezével. Don L. M. Salazarhoz. — III. „Mint hogy Don Victor Danisan de Saez mai napon költ Decré-tumommal fogva első Státus-Miniszteri tisztségétől felmentetett, neki a' D. Manuel de Ros y Medrano halála által megüresült Tortosai Püspökséget méltóztattam kegyelmesen adni. Státus-tanácsomnak becsületbeli tagjaúl nevezem ki őtet ezennel 's felmentem egyszersmind Gyontató-atyai foglalatosságai alól, mellyeket személyem közül viselt.“ (Költ a' hol a' többi, 's aláírása ugyan az.) — IV. „Ezen nagy Monarchiának jó kormányzására nézve általjában megkívánatik, hogy olly Státus-tanács állítassék fel, melly bírjon mind azon bölcsességgel és tapasztalással, mellyek a' felsőségi hatalmamtól származott határozások végrehajtásának alkalmas kezesei lehessenek. Ezen végből meghatároztam, hogy a' nevezett tanácsnak béiktattatásához haladék nélkül hozzá kell fogni, 's egybe hívni néhányakat azok közül, kik 1820 Mártz. 7d. akkori Státus-tanácsomnak tagjai valának, valamint más különféle hivatalokban jeles férfiakat, szám szerint tizet; 's én fentartom magamnak, hogy ezen most meghatározott számot a' szerint mint majd a' foglalatosságok kívánják, szaporítani fogom. Mellynél

fogva ezen Státus-tanácsban az Elölülőséget magamnak tartom, szeretett testvéremet pedig Don Carlos kir. Herczeget Assistensnek teszem, azon elsőégi jussal, hogy távollétemben az Elölülőséget ő viselje, melly tulajdonsággal és elsőégi jussal ruházom-fel Don Francisco de Paula kir. Herczeg szeretett testvéremet is; jónak tartom továbbá Fő Kapitány D. Francisco Eguiát próbált hívségének 's fontos szolgálatjainak jutalmául ezen tanács' Seniorava, és Herczeg Szan-Carlost, D. Juan Perez-Villamilt, D. Antonio Vargas y Lagunát, D. Antonio Gomez-Calderont, D. Juan Batista de Erót, D. Jose Garcia de la Torrét 's D. Juan Antonio Rojást a' Caraccasi fő Káptalan Canonokját, ugyan ezen tanácsnak Tanácsosaivá kinevezni. Az első Státustitoknok 's a' több Miniszterek tagjai lesznek a' Státus-tanácsnak, mint voltak 1820 Mártz 7dike előtt. A' mi a' többi Státus-tanácsosokat illeti, kik törvényesen neveztetének-ki, 's tistségeikbe általam újra béiktattattak, vagy ezentúl béiktathatnak, azokra nézve czéлом az, hogy ez idő szerint munkásság nélkül legyenek, hanem titulusaikat 's elsőégi jussaikat ezentúl is megtartsák; 's ha idővel valósággal hivatalos foglalatosságaikra hívatatának-meg, ez elsőbbi kineveztetések ideje szerint fog történni." A' Palotában Dec. 3d. 1823. Aláírta saját kezével a' Király. Marquis Cassa-Irujóhoz.

Lopez-Bannos' testvére Cádixből jöven Corunnában megfogattatott, 's a' sz. Antoniói kastélyba vitetett. Ez papi személy, 's a' Valladolidi Püspöknek adattott által.

Ivizából (a' Baleari szigetekről) így ír a' hadi és polgári Formányzó a' Haddi Miniszternek: „Kegyelmes Uram! Azon örvendetes kívánságtól lelkesítettven, hogy teljes hatalmába újra béiktattattott Kirá-

lyomhoz engedelmességemet bém bizonyíthassam, pontosan végre hajtattam mind azt, a' mi Ő Felségének Oct. 3d. költ Decretumában foglaltatott. Mellyért is sietek tudtára adni Excládnak, hogy itten a' pártos systema eltöröltetett, 's Ő Felsége' Igazgatása újra azon lábra állítatott, mellyen volt 1820 Mártz. 7dike előtt."

Madridi tudósításoknál fogva, a' spanyol láncsások 's franazia Gardabeli Schweitzerek között történt egybekapásnak indítóji, (mellyről közelebbi leveünkben emlékeztünk) törvény elébe idéztettek, 's a' láncsások közül sokan halálra ítéltettek. 'S maga a' Regement parancsolatot vett, hogy a' Fő-várost hagyja oda. Azt mondják, hogy ezen történet' alkalmatosságával hat ember veszté-el életét, 's két részről többen kaptak sebet húsznál.

Dec. 4dikei Madridi levelekből ezeket közli a' Moniteur: „Bölcs Decretumoknál, hasznos javításoknál 's szükséges takarékosnágnál fogva, naponként előbb haladunk a' monarchiai Restauratiónak pályáján, bár mit fecsegjenek is a' Francia Országi és Angliai Liberálisok, kik iteléteiket vélekedéseikből 's ezeket viszont hasznaikból merítvén, Financziánkról darab idő oltá a' legnagyobb ostobasággal szóllanak. Midőn arról folyt a' dolog, hogy a' Cortesi Constitutióval csikorítsanak járomba bennünket, 's arra vegvék a' Külföldet, hogy azon nagy munkának végrehajtására költséget adjon, akkor Spanyol Ország újra megtalálá Hesperus leányainak kerteket 's az abban termett arany almákat. A' rablásoknak, gyilkolásoknak, számkivettetéseknek, confiscatióknak, 's Európa többi részeivel való polgári környűállításaink szakadásának közepette, a' zendülések és a' hadnak csapasai közben, magasztalák a' Liberálisok a' mi kimerít-

hetetlen segéd-kütfőinket, hogy a' Külföldieket arra bírassák, hogy tőkepenzeiteket a' jó szerencsére és a' Cortesek' sorsára bízzák. Ezen Publicisták' állításai szerint semmi sem volt bizonyosabb mint így adni ki pénzt az embernek; alig állítottak azonban a' szabadságba helyezettett Monarchával együtt újra lábra a' rend, a' törvények' hatalma, a' belső csendesség, 's alig békélnek-meg az európai Hatalmasságokkal, hogy már egyszerre úgy beszéljenek mintha a' Felszigetet Egyiptomnak minden csapásai meglátogatták volna, 's ez minden hasznaitól 's eszközeitől megfosztatva lenne, elannyira hogy Igazgatásunk csupán a' volt és leendő bankrótok között libeg. De avagy elsüllyedett e Spanyol Ország' földje, midőn a' törvényes királyi-székek újra talpkövévé leve? Elenyészett e a' Országnak termékenysége, avagy kezek nincsenek e a' földművelésre? Vallyon tíz millio ember Európának legzsírosabb földjén semmit sem termeszthetne e, kivált mikor a' Coloniáinak aranyától hosszabb vagy rövidebb ideig megfosztatva lévő Igazgatás erősen érzi azon szükségét, hogy ezüst Flottáit aratásainak gazdag áldásaival 's termékeinek kicserélésével kell kipótolnia? Különbén pedig az egész Nemzet fogja követni a' hazafüi hódolásnak azon példáját, melyet az Ország előkelő Szentegyházainak Papjai mind nemes lelkűségekből, mind jól irányzott hasznaikra nézve adanak. A' spanyol Papság, melly az Ország földjének egy harmadát bírja, bizonyosan kész lesz a' pénzbeli áldozatokra, ezek által haríttathatván el egyedül hogy újra béne álljon azon Revolutio, melly ugyan ezen Papok' lételet és gazdagságát annyira veszedelmezteté."

Egy Madriti Ujság így szól: „Empecinado haladék nélkül a' Madriti töm-

lőczbe fog hozattatni. Ó Ó - Castiliában Roa mellett Olmosban lappangót egy háznál, hol a' Roai biró fogta-el, ki az egész környékbeli önnvállalkozottakat vezérlé. Gyűlölség' áldozatjává leve vala Empecinado, minthogy a' nép erősen zúgott ellene kegyetlenkedései miatt, ha hogy nem csilapította volna a' lakosokat a' biró, ki igen nagy tiszteletben tartatik, mivel első volt azok között, kik a' pártos Igazgatás ellen seregeket gyűjtének. Nevezetes hogy Empecinado éppen születése' helyén fogattatott-el, hol nem csak hogy menedékre tartott számot, de még azt is reménylette, hogy lázadást támaszthat. Ó bizonyosan törvény elébe fog idéztetni; mert iszonyodik az emberiség még csak a' meggondolásán is, a' mit (Extremadurában) a' szerencsétlen Caceres városával elkövetett. Különösen említést érdemel, hogy a' mi pártos hőseink nem tudnak a' becsület mezején halni-el 's mindnyájan olly félnéket, hogy ha többé vért nem onthatnak, zugolyákban engedik magokat elfogattatni."

Az Etoile Dec. 13d. így ír Madritból Dec. 6dikáról: „A' Király D. Antonio Delgado Calatayadi polgári és hadi Kormányzóul nevezé-ki. — Ugyancsak Ó Felsége D. Ramon Antonio Picót és D. Ramon Valladolidot, a' közönséges hitelnek fő Directorságaiban megerősítette. — Ó - Castiliában Roa városának tisztihivatalai, nem akarják követni Don Nunez Abreunak abbeli ajánlását, hogy Empecinadót szabadon kell bocsátani.

Francia Ország.

Dec. 9d. magános Audientzián fogadta a' Király a' Papa' Követjét.

A' Toulousei városi tanács f. h. elsőjén tartott ülésében azt végzé, hogy az Angoulemi Herczeg' és a' francia Ár-

mada' tiszteletére, azon piacon, melly Ő kir. Herczégse' nevét viseli, egy emlék oszlop állíttassék.

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Nov. 25d. indult tudósítások így szólnak: „Minekutána orosz császári Status-tanácsos Mincialkynak megérkezése felől, kit bizonyos hamar elmúló baj tartóztatott-fel útjában, 's az Orosz és Török Birodalmak között fenforgó egyenetlenségeknek rövid időn való eligazíttatásokról többé kétség nem lehet, azolta a' külső környülállások iránt mindenek teljesen megnyugodtak. Melly-re nézve a' közelebb tartatott népes Ország-gyűlésén leginkább csak az Ország-nak belső környülállásai felett folytak a' tanácskozások, különösebben pedig azon eszközök felett, miként lehessen a' meg-rongált Fináncziát helyrehozni. Azt reménylik hogy három nevezetes férjfiakból álló rendkívülvaló biztosság nevezetnék-ki, mellyre bizattatnék bizonyos ideig a' belső kormány mindenféle ágazatainak igazgatása.“ (A' Hamburgi Correspondens azon tudósításának e' szerint, hogy t. i. a' nevezett Biztosság, a' török és orosz környülállások felett való tanácskozásra nézve állíttatnék-fel, éppen semmi fundamentoma nincsen.)

Az ezelőtt egész bizonyossággal jelentétt tudósítás, hogy t. i. a' Portának hajdani Tolmácsa Argiropoulo visszahívattatnék, még mind ekkoráig bé nem teljesedett; sőt a' mint látszik, egy vagy más titkos befolyásnál fogva a' parancsolat iránta visszavétetett. Hanem azt hiszik, hogy ezzel a' dolog csupán halasztatik, de elmúlni nem fog.“

Spanyol Amerika.

A' Brazen nevezetű ánglus Korvet

Kapitánya Willes és a' Buenos-Ayresi Igazgatás között történt egyenetlenségről így írnak újobban: „Az ánglus Kapitány azt a' szabadságot vevé magának, hogy a' Republica rendszabásainak ellenére a' Buenos-Ayresi kikötőbe béevezett ánglus hajókat megmotózta, minekelőtte azok Buenos-Ayres részéről megvisitaltattak volna. 'S nem halgatván a' Kapitány semmi előterjesztésekre, egy Buenos-Ayresi ágyúzó-ladik reá lőtt a' Brazen Korvet' motózó ladikjára. A' történetnek csakhamar híre futamodott a' szárazon, 's a' Kapitány parancsolatot vett, hogy két óra alatt a' városból takarodjon-ki; ō ezzel hajójára ment, 's onnan Aug. 15d. azt írta az Igazgatásnak, hogy ha neki tüstént elégtétel nem adatnék, bosszút áll a' rajta elkövetett méltatlanságért. Rivadavia Úr a' belső és külső Miniszter meghívta a' Kapitányt Aug. 17d. hogy vele a' szárazon jönné-egybe. A' Kapitány még az nap felelt, hogy mind addig ki nem lép a' száraz-ra, míg csak olly illendő elégtételt nem kap, mellyet Igazgatásának jelenthessen. Erre más nap azt visszazonozá a' Buenos-Ayresi Igazgatás, hogy egyenesen az ánglus Ministeriumhoz fog folyamodni, 's a' Kapitány viszont kijelenté Aug. 22d. hogy egy hajót sem ereszt se ki se be Buenos-Ayresi vitorlával, míg csak a' kívánt elégtételt meg nem nyeri. Nyughatatlankodván, az ánglus kereskedők ezen történeten, melly reájok kárt vonhatna, levelet irtak a' Kapitánynak, kérvén őtet, fogadná-el az ajánlott egybe-jövetelt; de a' mint látszik semmi változást nem teve határozásában a' nevezett kérés. Aug. 23d. végrehajta fenyegető-dzéseit a' Kapitány, elfoglalván az Aranzazu nevezetű Brigget 's hajóját úgy helyheztetvén, hogy minden béevezni akaró hajókat feltartóztatthasson. Tudósíttatván az oltani tengereken lévő ha-

jós-seregnek Commendánsa Sir Hardy Tamás ezen történet felől, Rio de Janeiróból azonnal Buenos-Ayres felé indult.“

A' Moniteur jelenti Havannából Oct 21dikéről: „Eppen most vevénk tudósításokat Vera-Cruzból, hol a' zürzavar közönséges azon ellenségeskedéseknek következtetésében, mellyek ezen város és a' Szan Juan de Ulloai kastély között újra elkezdődtek mind azon tanácskozások mellett is, mellyeket a' pártos Spanyolok' és a' Mexicói Igazgatás' Biztosai egymással tartottak. Három kereskedőhajók, mellyek innen (Havannából) Vera-Cruz felé evezének, kéntelenek valának terhekkal együtt onnan ismét visszatérni, minthogy a' kastély és város költsönösen tüzelnek egymásra, 's utóbbi már fele részben szinte egybeomlott. Innen haladék nélkül küldetnek hat kis hadi hajók, mellyek a' kastély számára legénységet, élelmet és hadi eszközöket visznek.“

Aug. 16d. indult Panamai tudósításoknál fogva, oda a' Perui Képviselő-kamarának két Tagjai érkezének-meg, kik Jamaikába 's onnan a' Perui Igazgatás' részéről Angliába szándékoznak Deputatusokul. — Pastóból Júl. 4d. így ír egy Bolivar Ármadájabeli Tiszt, ezen Generálisnak ottani Expeditiójáról: „Narino, Valdez, és Torreles Generálisoknak Pasto és Quinto ellen intézett szerencsétlen menetek után, mi Popayanból Mártz. 12d. valami 7000 emberrel Pasto ellen elindulánk. Menetelünket ezen csaknem járhatatlan földön, melly tüskékkel ledöntögetett fákkal, 's embernyi magasságú növényekkel rakva, még bajosabbá tette az, hogy a' Barátok és a' Popayáni Püspök a' föld' népét ellenünk felingerlették. Május 28d. végre megérkezének néhány osztályaink Pasto alá. Gen. Bacilla, a' helyheli Kormányzó meglátván

előseregeinket, nevette azon vakmerőséget, miként merészlett egy maréknyi nép ezen messze vidékre jönni; de bezzeg elbámúlt midőn Bolívar maga a' fő sereggel megérkezett, 's azt kívánta hogy a' város bizonyos idő alatt adná-fel magát, különben mind az őrizetet mind a' lakosokat kardra hányatná. Nehány napok mulva fel adá magát a' város, 's a' Popayáni Püspök is kezünkre került. Bolívar nekie megengedett 's mosolyogva azt mondá, menne-vissza megyejébe, 's ezentúl a' békességnek Evangyéliomát hirdesse. Azt mondják hogy a' Püspök tökéletesen megbékélt Bolivárral. Ez maga Quitóba ment, hova a' lakosok sürgetőleg hívák 's a' hol már a' függetlenségnek zászlóji lobognak.“

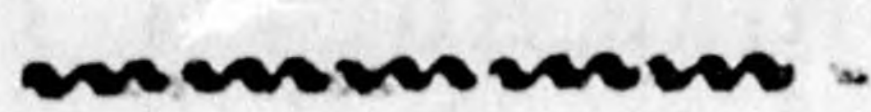
~~~~~

B r a s i l i a.

Pernambucoból Oct. 13dikáig terjedő levelek érkezének Londonba. Brásiliának ezen részében bizonyos pezsgés látatik uralkodni. Ezen tartomány némelly másokkal egyetemben lerázta magáról azon függést, mellyben Portugallia tartá; hanem úgy hiszik, hogy nagy felekezett vagyon benne, melly inkább respublicai intézeteket vagy a' Rio de Janeirói fő tartománnyal bizonyos szövetségi egyesületet kíván, mint hogy magát alája vesse az új Brasiliai Monarchia szoros tekintetének, mellyel az minden tartományokon uralkodni kíván. A' helybeli Igazgatás által zár alá vettett Portugalliai jószágoknak nagy részét az ottani anglus kereskedők vissza kívánták, mint a' kik hitelezői azon személyeknek kiknek javai confiscáltak; hanem eddigelé nem adának még elhatározó választ a' tiszti-hivatalok. Arról nem szóllanak az említett levelek, hogy a' köz csendesség zavart szenvedett volna.

Hollandia.

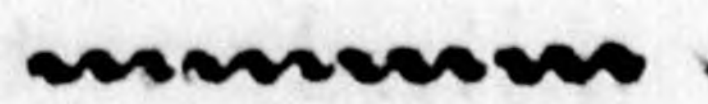
Egy Dec. elsőjén költ királyi határozásnál fogva reájok biztatik a' Catholicus és Protestans Isteni-tiszteleteknek fő Igazgatójira, adnak tudokra a' Híveknek, hogy Ő Cs. és K. Hercegaszszonysága az Orániai Hercegné megáldatott testi állapottal vagyon, 's erre nézve kérjék a' Hívek az Istent, hogy ezen felséges Hercegnének lebetegedése szerencsésen menjen végbe.

Sardiniai Királyság.

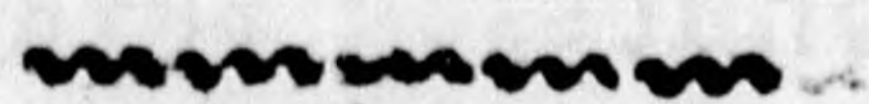
Ő Felségének a' Sardiniai Királynak hűgylétéről mind egyre kedvezőbbek kezdenek lenni a' tudósítások, 's reménységet nyujtanak arra nézve, hogy Ő Felsége' egészsége rövid időn teljesen helyre fog állani.

Genuából így írnak Nov. 26d: „Tegnapelőtt éjjel jött-meg ide egy francia Goelet hajón amaz ismerete Barcelonai pártos Kormányzó Rotten. Nem minden nehézség nélkül engedtetett meg nekie, előmutatván Marsal Monceytól való passusait, hogy a' szárazra kiszálhasson, 's a' városba bé nem bocsáttatott. Kénte-lenítettett tüstént a' Schweitznak venni útját.

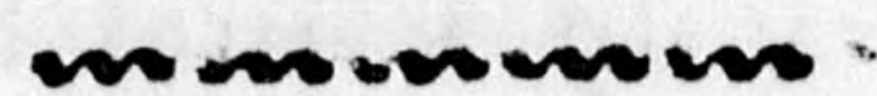
Bécs.

Az Ausztriai priv. Nemzeti Bank' Directiója az általa beváltatott papíros pénzből, tegnap, Dec. 22d. reggeli 9 órakor tíz Millio forintot égettetett-el az arra rendeltetett helyen.

Dec. 22d. a' Státus-papírosainak közép-árrok:

Státus Köttelező levele 5 pCtmal Conv. P. 82 3/16; Ugyan az 2 1/2 pCtmal 41 1/33 Sorsvonásos Költsön 1820-ról C. P. — Ugyan az 1821-ről 100 f C. P. Bizonyítás 1821d. Költsönről 100 ftért C. P. — Bécs Városi Bankó Obligatiók 2 1/2 pCtmal 39; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 934 1/2 for. C. P. Cs. Arany —

Magyar Ország.

Pozsony. Az itteni Evang. Lyceum' számos esztendőig volt nagyérdemű Professora 's ez idő szerint Rectora, Nagytiszt. Stanislaides Dániel Úr, hosszas és fájdalmas betegsége után f. h. 6d. reggeli 3 és 4 óra között megholt. Született a' boldogult Eperjesen 1762. 'S végezvén ottan a' Gymnasiumi 's Rector Carlowsky alatt a' Philosophiai tudományokat, Pozsonyba ment, hol ama felejthetetlen Rector Prof. Sztrecsko alatt leginkább Theologiai tudományoknak feküdt. 1782-ben a' Jénai Univerzitásba ment-ki, hol a' jelesebb Professoroknak Philologiai, Philosophiai és Theologiai leczkéjüket halgatta. Viszszatérvén Német Országból, darab ideig Pulszky Úrnál Házi-tanító volt. 1786-ban meghívattatott a' Modori Evang. Gymnasium' Rectorául, hanem onnan két esztendő múlva a' Philologiai, Philosophiai és Theologiai tudományok Professorának ment Sopronyba, hol Wietoris, Schwartner és Raics nagyérdemű Collegáinak társaságában hasznosan munkálódott szinte 1796-ig, a' mikor a' megholt Sztrecsko' helyébe a' Pozsonyi Evang. Lyceumba hívattatott-meg. Ezután egész élete' fogytáig itten folytatta sikeresen munkásságát, több ízben viselvén Rectori hívatalt, 's tanítván Hit-tudományt, Erkölcsi Theológiát, Egy-

házi Történeteket, sz. Írás magyarázást, zsidó és görög Grammatikát és Philologiai Encyclopaediát. Némelly alkamatosági munkáin kívül, kiadta az „Encyclopaedia Philologiae Graecorum“ című könyvét (tulajdonképen Eschenburg Classica Literaturai kézi könyvének rövid fordítását), melly elsőben 1803-ban 's másodszor 1806-ban jött ki Pozsonyban. Egy özvegyet és két leányt hágy mély bánatban merülve maga után. Halála előtt két esztendővel azon sanyarú családi szerencsétlenséget mérte még reá a' sors, hogy virágzó leányát eljegyzett állapotjában, 's kevéssel azelőtt érdemes vejét (Eperjesen Prof. Morvayt) és egy unokáját ragadá el tőle a' kérlelhetetlen halál. Számos tanítványainak háládatos ömlékezetekben, kiket fáradhatatlan 's lelkiesméretes hivatalbeli hívséggel készítgetett jövő fontos rendeltetésekre, 's kiknek atyjok és barátjok vala egyszersmind ezeknek életek' végéig mindenkor élni fog a' Nemeslelkű. Béke hamvainak!

F. h. 17d. ezeket írják a' Hazai Tudósítások: „Tegnap Budán nagy halotti pompával temettetett el T. Ns. és Vzlő Kalmárfy Ignác Úr, Leopold Rendnek Vitéze, T. Ns. Pest Vármegyé' Táblabirája és Buda Fő-városunknak 28 esztendeig volt Fő Birája, ki ezen hosszú idő alatt több Ország-gyűlésekben ezen Fő-városnak képét viselvén, magát jelesen megkülönböztette, és kitetsző talentumai által mind Polgár-társainak bizodalját, mind Felséges Urunknak megelégedését annyira megnyerte, hogy ritka például az Ausztriai Császári Leopold Rendnek Vitézvé neveztetett. Így a' személyes megtiszteltetést a' városnak használni igyekező törekedéseivel egybekapcsolván, úgy viselte fontos hivatalát, hogy az ő emlékezete sokaig fenmaradandó leszen. Hosszas betegeskedése Dec. 14d. hajnalban 70d. esztendejében

munkás életének véget vetett. Eltakarítására a' köz tiszteletnek bizonyosága volt, mert nem csak Buda városának Ns. Magistrátusa 's a' külső Tanács, hanem a' fegyveres és egyéb Polgárok kíséretben számosan megjelentek; azonkívül Ns. Pest városának Magistrátusa, Valasztott és egyéb Polgárai, számtalan sok néppel jelen voltak. A' testet a' sz. Gellért hegy alatt lévő temetőbe hat lovas gyasz kocsival vitte, közülötte városi hivatalbeli Ifjak, Ns. Pest Vármegyének Ratonáji, és Buda városának magyar Polgárai tévén tiszteletet. Az egyházi foglalatosságot Mélt. Kollár István Püspök Királyi Magyar Helytartó Tanácsos Úr számos Assistentiával vitte végbe.“

„Pesten Dec. 12d. napján becses és munkás életének 90d. esztendejében végképen elgyengülve meghalt Tek. Nemes Rajkai Friebcisz Antal Úr több T. N. Vármegyének Táblabirája és Ns. Pest Vármegyének sok esztendeig volt fő Adószedője, kinek hideg tetemei a' közönséges temetőbe illendő halotti tisztelettel Dec. 13d. takarítottak el.“

„Régen nem látszott Pest városában a' nagy rang nélkül lévő személyhez az a' jó indulat, köz részvétel és igaz sajnálkodás, mint a' mellyet Tudós Haraszi Mihály Orvos Doctor Úrnak az Orvosi Kar tagjának, e' f. h. 6d. végben ment díszes eltemettetésekor tapasztaltunk. Ezen ifjú Orvos virágzó életének 31dik esztendejében tüdő-gyűladásban halt-meg. Valamint tanuló pályáján magát megkülönböztette, úgy a' gyakorló Orvos életet elkezdvén, a' köz tiszteletben lévő Tek. Tudós Bene Doctor Úrnak, az ő kedves Mesterének útmutatása szerint olly szerencsésen folytatta orvosi gyakorlását, hogy négy esztendő alatt már nagyon elhíresedett és köz bizodalmat nyert. Kiváltképen háládatosan emlékeznek róla a' szegények, kiknek egész

készséggel és minden jutalom nélkül szokta nyújtani segédelmét. Az ő temetésén, nem gátolván az esős idő, olly számos minden rendű sokaság volt jelen, hogy az ő jó hírének 's köz tiszteletének ez tagadhatatlan bizonyága. Graduáltatásáról tudós Értekezést írt s' gutaütésről."

„Almásról, Ns. Bács Vármegyéből. Az itten lakó Földes Uraságok szép példáját adták az Isteni-tisztelet iránt való buzgóságoknak. Ugyanis ezen szabadsággal díszeskedő Mező-városnak, mellynek lakosai mind Catholicusok, eddig nem lévén az Isteni-szolgálatra alkalmas Szentegyháza, két esztendő alatt egy szép és tágas templomot annyira elkészítettek, hogy Advent' első vasárnapján a' szokott solosmák és megszentelés után, benne az első Mise fényesen tartatott. Már azelőtt való szombaton az alap-kő szokott egyházi szertartással, a' helybeli Plebanus Úr által több Papok' szolgálatja mellett megszenteltetett, és az arra hagyott helybe lebecsáttatott. Az első szent ajtatosságra megjelenő népnek sokasága nyilván megmutatta, hogy ezen tágas templom nem leszen idővel elegendő a' számos buzgó híveknek befogadására, kiknek száma 7000-re megyen, és napról napra szaporodik. Még ugyan belső készülleteire nézve nem tökéletes a' templom, de a' Földes Uraknak, kivált Consiliárius Mélt. Rudics Máté Úrnak költséges iparkodása, mellyet olly nagylelkűséggel ajánlott az eddig való elkészítésre is, azon édes reménységgel biztat, hogy rövid idő alatt tökéletes és csinos belső készületű leszen. Az említett Mélt. Úrnak tanácslása szerint, a' templom kereszt formára, Római ízléssel, feljül kerek kupulával van építve, melly forma

különös díszet ad. A' Nemzet' öröme az azt jegyezzük-meg, hogy ámbár a' lakosok nagyobb részint Svábok és Rácok, még is minden ötödik vasárnap az ajtatosság és Predikátzio magyar nyelven fog tartatni."

J e l e n t é s.

Minekutána az Iwoniczi és Wrocankai Lotteria, jelentvén hogy bizonyosan végre hajtatik, azzal egyszersmind 1824 Febr. elsőjére határoztatott húzását Június 10dikéig hosszabbította volna meg, ennélfogva az én Lotteriámban résztvevőknek kedves dolog leszen az arra való emlékeztetés, hogy annak első húzása, mellyben a' fő nyereség egy derék ház Prágában a' 98d. szám alatti, és a' mellyért 20,000 forint ígértetik Húzasban, a' jövő Jan. 17dikén; a' második húzása pedig, mellyben a' Wltschkowitzi szép Uradalom, vagy az érette ígért 100,000 forint Ezüst Pénz a' fő nyereség, ugyancsak Jan. 24dikén, az Oct. 17d. történt 's a' Bécsi Ujság és annak Toldalékja, valamint a' Magyar Kurír által is köz hírré tétetett végbemenetel jelentésnél fogva, változhatatlanul és csalhatatlanul végre hajtatik.

Egy Sorsnak az ára mind a' két húzásra nézve csak 10 f. V. Cz. 'S különben is tudva lévén jelenvaló Lotteriának hasznai, nevezetesen pedig az, hogy egy Sors huszonegyszer nyerhet, bővebb ajánlása annyival is inkább feleslegvaló, hogy a' még el nem adatott Sorsoknak kevés számából, mellyeknek nagy a' keletek, bizonyosan lehet reményleni, hogy még az első húzás előtt mind el fognak kelni.

Bayardi Bonnet.